

Cotxes en lloc de manuscrits al solar de Fontajau

La nova seu de l'Arxiu Històric de Girona, víctima del desacord institucional

Amb projecte presentat el 2010, l'obra depèn d'un pacte Estat-Ajuntament

Vehicles aparcats on s'hauria de fer el nou Arxiu Històric de Girona, el dimarts 19. Fins al 14 de juny, aquest solar de Fontajau és utilitzat com a espai per deixar-hi material tècnic i logístic d'un rodatge televisiu. QUIM PUIG.

“Aquest canvi havia de permetre un increment notable de la capacitat de custòdia documental –avui, totalment ocupada–, l'adaptació a les noves exigències i condicionaments tècnics de l'arxivística actual i, en definitiva, la millora en la qualitat del servei. Actualment l'execució del projecte està aturada.”

El paràgraf anterior és extret del web de l'Arxiu Històric de [la demarcació de] Girona (AHG), que gestiona la Generalitat de Catalunya des del 1982. El projecte de l'edifici, que es farà a Fontajau, va ser presentat el 2010. Però entre els carrers Pont de la Barca, Font de l'Abat i la rambla Xavier Cugat no hi ha documents manuscrits ni personal ni investigadors, sinó cotxes. Allà on hi havia hagut els mòduls de la Facultat de Dret de la Universitat de Girona (UdG) és un aparcament. I ja en fa més de quinze anys.

El desacord institucional fa que el nou edifici sigui víctima i en rebi les conseqüències. L'AHG és a l'antic convent de Sant Josep (o dels Carmelites Descalços). L'edifici és titularitat de l'Estat. El 2009, amb l'alcaldeessa, Anna Pagans (PSC), al capdavant, l'Ajuntament va arribar a un acord amb el govern espanyol pel qual

cedia els terrenys de Fontajau i, a canvi, l'Estat donava la titularitat del convent a l'Ajuntament. Però el que primer havia de ser una permuta va passar a ser, el 2022, una mutació demanial. Des d'ahir i fins al 14 de juny, el solar és un espai per a material tècnic i logístic d'un rodatge televisiu.

El consistori ha demanat que el futur AHG tingui una sala polivalent d'ús per a la ciutadania. I un dels obstacles sorgits en la mutació demanial seria escatir de qui és la titularitat d'un carreró que hi ha a prop del convent, “ells diuen que s'ha de determinar si és públic o no”, havia dit de l'Estat el segon tinent d'alcaldia de Girona, Quim Ayats (ERC). Es tracta d'un carreró a tocar de la casa Ruyra. “L'Ajuntament no cedeix el solar de Fontajau”, s'ha lamentat el subdelegat del govern espanyol a Girona, Pere Parramon.

“Això no és discutit” El director de l'AHG entre el febrer del 1988 i l'octubre del 2003, Josep Matas, considera que les dificultats en les delimitacions “són molt i molt freqüents al Barri Vell”. Recorda que l'Ajuntament ha concedit llicències a la casa on va néixer l'escriptor Joaquim Ruyra en més d'una ocasió – “això no és un tema discutit i, per tant, no té justificació que sigui un obstacle”. Entre les llicències atorgades, n'hi ha una del 1996 per a “rehabilitació de l'edifici”. El carreró “sempre estava vinculat a la casa Ruyra”, diu Matas.

Esperant el trasllat a Fontajau, els fons notariais de quatre districtes (Figueres, Girona, la Bisbal d'Empordà i Santa Coloma de Farners), del 1261 al 1919, formada per 32.000 volums, encara són al Barri Vell, on des del 1984

hi ha l'AHG. L'Ajuntament, el Ministeri de Cultura, en mans de Sumar, i la Generalitat van constituir al març una comissió de seguiment. El dia 6 hi ha hagut la primera reunió, i la següent serà al juny.

El diputat al Congrés dels Diputats des del desembre del 2015, Marc Lamuà (PSC), considera que l'Ajuntament és l'administració que té més responsabilitat en el fet que l'AHG estigui encallat. "Cada cop que sembla que s'avançava en la tramitació, l'Ajuntament s'ha encarregat d'entorpir i torpedinar el procés", afirma Lamuà, que és portaveu de la Comissió de Cultura del Congrés. El diputat afirma que el Ministeri té la inversió pressupostada des de fa anys. Enric Cobo és el subdirector general d'Arxius i Gestió Documental de la Generalitat. Cobo, integrant de la comissió, afirma que el projecte podria pujar ara als 18 milions d'euros. Confia que aquest any es tanqui la fórmula jurídica, i que el 2027 i el 2028 hi hagi diners per iniciar l'obra. L'Estat ha fet inversions per 1.757.781,34 euros a l'actual seu, incloent-hi millores en la rehabilitació de façana, fusteries i extinció d'incendis en dipòsits de l'Arxiu, detallen fonts de la Generalitat.

Cobo exposa que la crisi econòmica i la bombolla immobiliària que han fet endarrerir els treballs, igual que la falta d'entesa entre administracions –a Madrid hi ha hagut governs del PP i del PSOE– i la pandèmia pel coronavirus. Per falta d'espai, l'AHG ha derivat documentació a l'arxiu de la Bisbal d'Empordà, entre altres espais. "Som una xarxa de 40 arxius de Catalunya, i això no és una pràctica extraordinària." Cobo hi afegeix que "l'edifici està al límit" i, tot i l'elevat cost, el govern busca un local de lloguer al Gironès per complementar les instal·lacions de Sant Josep, que custodia fons procedents de l'Estat a la demarcació i l'arxiu del Consell Comarcal del Gironès, entre altres fons. "L'Arxiu no pot oferir, amb plenes garanties, ingressos de fons molt grans", admet.

Quan es faci el nou AHG, hi podria haver l'efecte dominó i que l'Arxiu Municipal es traslladi on és l'AHG. L'Arxiu Municipal té les seves dependències a l'antic convent dels caputxins, que havia estat la seu de l'Institut Vell. A Lluís-Esteve Casellas, director de l'Arxiu Municipal des de fa tres anys i mig, el preocupa que un hipotètic trasllat no permeti oferir els serveis d'un arxiu del segle XXI. Esmenta la directiva europea per a immobles de més de 500 m², que estableix la seva eficiència energètica, i que, en immobles de més de 2.000 m², requereix la instal·lació de plaques solars.

Casellas considera que tindrà sentit el trasllat si l'AHG és "per a l'Arxiu Municipal" i que, a més, "s'hauria de redefinir de dalt a baix". "No entrarem en un arxiu de segona", hi afegeix. Igual que el cronista oficial de la ciutat, Joan Boadas, Casellas assegura: "L'any que ve entrarem en una fase crítica" quant a capacitat de dipòsit. Casellas va rellevar Boadas al capdavant de l'Arxiu. El doble Per contra, el trasllat a Sant Josep, "un lloc més central a Girona", permetria "doblar" la capacitat de dipòsit, de més de 5,5 quilòmetres, incloent-hi l'edifici de l'Institut Vell, que inclou l'Arxiu Municipal (2,2 km de dipòsits) i el Centre de Recerca i Difusió de la Imatge (CRDI), amb fons fotogràfics i audiovisuals, i l'Arxiu Administratiu (1,8 km), que és a les dependències de l'Ajuntament. A més, l'Arxiu Municipal té dos dipòsits auxiliars.

El projecte guanyador, de BOPF Arquitectes, preveu 31.754 metres lineals de prestatgeries per a dipòsit documental i 120 planeres en dipòsits especials. El 54% de la superfície útil (6.489,40 m² construïts, distribuïts en tres plantes) és per als dipòsits. A la planta baixa, hi ha una sala polivalent per a 81 persones.

Publicat a:

-Setmanari Girona 29-05-2026, Pàgina 8

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/2646727-cotxes-en-lloc-de-manuscrits-al-solar-de-fontajau.html>